

„Analele Științifice ale Universității «Alexandru Ioan Cuza» din Iași (serie nouă). Istorie”, tom LVI–LVIII, 2010–2012, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 688 p.

Publicația oficială a Facultății de Istorie din Iași și-a reluat de curând apariția în formatul cunoscut, dar beneficiind de o grafică nouă, deopotrivă modernă și sobră. Revista și-a propus mereu să illustreze toate domeniile de cercetare, prin studii reprezentative, să semnaleze noile apariții și coordonatele majore ale vieții științifice din cadrul instituției. Prima secțiune este consacrată antichității clasice și reunește texte aparținând unor cercetători cu multă experiență, precum și contribuții semnate de tineri care au dat deja numeroase probe de competență profesională: Dănuț Prisecaru, *Considerații privind evoluția activităților antropice în valea Timișului Mort* (p. 11–48); Octavian Bounegru, *Cercetări recente privind episkopion de la Histria* (p. 49–59); Nelu Zugravu, *Arheologia identității etnice* (p. 61–71); Iulia Dumitrache, *Procedee de obținere a sosurilor de pește în Antichitatea romană* (p. 73–82); Valentin Piftor, *Speranța de viață și structura de vârstă a populației feminine din Moesia Superior (secolele I–III d. Hr.)* (p. 83–96); Ana Odochiciuc, *Câteva considerații privind contubernales din Dacia romană* (p. 97–102).

Al doilea grupaj al revistei conține câteva contribuții ale școlii medievistice ieșene, alături de studiul Mariei Magdalena Székely, *Imposibila biografie. Vieți de femei din Moldova de altădată* (p. 103–116), fiind reunite textele unor cercetători care de curând și-au susținut cu succes tezele de doctorat: Alexandru Pinzar, *Câteva lămuriri cu privire la înrudirile primilor domni ai Moldovei cu dinastia lituaniană* (p. 117–128); Mihai-Cristian Amărieuței, Ludmila Bacumenco-Pîrnău, *Moșia Giulești din ținutul Neamțului și stăpânii acesteia până în primele decenii ale secolului al XIX-lea* (p. 129–155); Mihai-Bogdan Atanasiu, *Doi mari dregători ai Țării Moldovei la cumpăna veacurilor XVII–XVIII – Ionașco și Ion Balș* (p. 157–171); Paul Daniel Nedeloiu, *Noi precizări cu privire la identitatea și familia lui Stanciul, pârcaș de Cetatea Albă* (p. 173–181).

Următoarea secțiune a revistei este consacrată istoriei moderne și include materiale de o mare varietate, precum cele semnate de Mihai Cojocariu, *Din recuzita propagandei unioniste: Rugăciunea patriotului român și Plugușorul* (p. 183–192); Ion Gumenăi, *Politica confesională a autorităților ruse în guberniile de nord-vest ale Imperiului* (p. 193–203); Simion-Alexandru Gavriș, *Guvernarea Manolache Costache Epureanu din Țara Românească (1860–1861)* (p. 205–240); Gabriel Leanca, *Empires et nations dans la stratégie diplomatique du Second Empire: quelques observations autour des écrits d'Hippolyte Desprez* (p. 241–250).

Al patrulea grupaj include texte de istorie contemporană, acoperind domenii variate, precum relațiile internaționale, istoria partidelor politice și viața academică: Ioana-Ecaterina Cazacu, *Românii din Banatul sârbesc în al doilea deceniu interbelic* (p. 251–264); Lucian Leuștean, *„Un frate la locul potrivit” – sau cum o legătură de rudenie a avut implicații în relațiile româno-maghiare. „Cazul Camil Manuilă”* (p. 265–276); Ion I. Solcanu, *Un concurs „epic” la Facultatea de Filozofie și Litere de la Universitatea din Iași pentru ocuparea catedrei de Istorie modernă și contemporană (octombrie 1929 – mai 1931)* (p. 277–297); Ina Chirilă, *Profesorul Gheorghe Ghibănescu – candidat „invalid” pentru ocuparea unei catedre universitare* (p. 299–322); Bogdan-Alexandru Schipor, *Turcia – o soluție de rezervă a puterilor occidentale în 1939* (p. 323–333); Daniel-Valeriu Boboc, *Trăsăturile partizanatului și implicarea politică în România interbelică* (p. 335–345); Adrian Vițalaru, Marian Hariuc, *Practici administrative și mize academice. Universitatea din Iași și problema Facultății de Teologie în anul 1941* (p. 347–358); Liviu Cărare, *Două anchete și o fărâșă de umanitate. Generalul Vasile Ionescu în contextul deportărilor din Cernăuți (1941)* (p. 359–369); Ovidiu Buruiană, *Partidul Național Liberal în perioada post-Restaurație (iunie 1930). Rezistență și adaptare politică* (p. 371–408); Iulian Ghercă,

Reprezentarea presei catolice din România la Expoziția mondială a presei catolice (p. 409–421); Dan Lazăr, *Ipostazele postcomunismului balcanic: iugonostalgia ca formă de „recuperare” a memoriei* (p. 423–436); Mihaela Teodor, *Despre condițiile de finanțare a organului oficial al Cominform și contribuția RPR pe anul 1948* (p. 437–447).

Ultima secțiune cuprinde studii documentare și restituiri de izvoare: Petronel Zahariuc, *O ctitorie uitată din vremea lui Vasile Lupu: schitul Ruși (ținutul Roman)* (p. 449–465); Mircea Ciubotaru, *Testamentul domniței Elenco Hangerli (1860)* (p. 467–479); Florin Marinescu, *Documente noi privitoare la Panaiot Moruzi și Războiul Crimeei (II)* (p. 481–497); Ionuț Nistor, *Istorie și propagandă la microfonul Radio România în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Documente (Gh. I. Brătianu, Th. Capidan, Emil Diaconescu, Silviu Dragomir, C. C. Giurescu, Victor Papacostea)* (I) (p. 499–531); Marcel Lutic, *Eugen D. Neculau – un cercetător aproape necunoscut al satelor din nordul Moldovei* (p. 533–542); Eugen D. Neculau, *Clasele sociale și raporturile dintre ele* (p. 543–581); Ion Donat, Șerban Papacostea, *Țimburile dintre Carpați și Siret într-o descriere austriacă de la sfârșitul secolului XVIII (VI)* (p. 583–607).

Bogdan-Petru Maleon

„Analele Științifice ale Universității «Alexandru Ioan Cuza» din Iași (serie nouă). Istorie”, tom LIX, 2013, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 532 p.

Ultimul tom al publicației Facultății de Istorie din Iași respectă organizarea tematică a volumelor anterioare, astfel încât prima secțiune a revistei cuprinde trei contribuții privind antichitatea greco-romană: Octavian Bounegru, *Das Monumentum Ephesenum und die Begrenzung des histrianischen Zollgebietes* (p. 9–15); Ionuț Acruđoae, *Militari din Pannonia în legiunile X Gemina și XIII Gemina (secolele II–III p. Chr.). Considerații prosopografice* (p. 17–31); Lucrețiu Mihăilescu-Bîrliba, *Les étrangers en Scythie selon les sources épigraphiques (fin du IIIe siècle ap. J.-C. – VIe siècle ap. J.-C.)* (p. 33–40).

Al doilea grupaj este consacrat Evului Mediu și include texte aparținând atât unor cercetători cu mare experiență, cât și contribuțiile unor tineri aflați la începutul afirmării în plan științific: Tudor Mandache, *Tipologia vârfurilor de săgeți din Moldova secolelor XIV–XV. Metodologie, clasificare și analiză statistică* (p. 42–60); Laurențiu Răđvan, Mihaela Răđvan, *Cu privire la organizarea spațiului urban în Țara Moldovei în evul mediu* (p. 61–98); Ștefan S. Gorovei, *Contribuții la genealogia familiilor Tăutu și Callimachi* (p. 99–119); Petronel Zahariuc, *Les relations entre les Principautés Roumaines et le monastère de Xénophon du Mont Athos* (p. 121–145); Alexandru-Florin Platon, *Noua reprezentare a trupului uman la începuturile modernității în Europa de apus: de la corpul organic la corpul mecanic (sec. XVI–XVII)* (p. 147–164); Elena Bedreag, *Succesiunea testamentară între voința individuală și cea a neamului în Moldova secolului al XVII-lea* (p. 165–179); Ioan-Augustin Guriță, *Date și observații privitoare la Gavriil Callimachi în demnitatea de Mitropolit al Thessalonicului* (p. 181–199); Iuliana Stavarachi, *Biserica Sf. Nicolae cel Sărac din Muntenimea Iașilor* (p. 201–209).

Secțiunea privitoare la istoria modernă reunește studii diverse, a căror tematică pornește de la explorarea vieții politice, până la universul livresc al secolului XIX românesc și istoria școlii: Cristian Ploscaru, *Confruntări politice și atitudini față de reforma regulamentară în primii ani ai ocupației rusești în Moldova (1828–1830)* (p. 211–138); Alexandru Istrati, *Despre librării, cabinete de lectură și cataloage de cărți. Ce se citea pe vremuri în Țările Române* (p. 239–251); Cosmin Mihuț, *Câteva aspecte cu privire la eforturile diplomatice românești în chestiunea secularizării averilor mănăstirești (1862–1863)* (p. 253–262); Gheorghe Iuțiș, *Dispute cu privire la rolul programelor școlare reflectate în publicația „Revista Generală a Învățămintului”* (p. 263–272).

Studiile de istorie recentă au un conținut variat, referindu-se la viața academică, la propaganda politică totalitară și la conflictele din spațiul ex-sovietic: Cătălin Botoșineanu, *Între cariera universitară și cea politică. Alegerea senatorului Universității din Iași în primul deceniu interbelic* (p. 273–289); Alexandra Toader, *„Cântec pentru tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej”*.

Mihai Beniuc și realismul socialist (p. 291–301); Cristina Preutu, *Tehnici ale propagandei comuniste în România. Noi perspective de organizare la începutul anilor '70* (p. 303–316); Ruxandra Alexianu, *Etapa de început a conflictelor etnopolitice din Republica Moldova și Georgia: radicalizarea conducerilor separatiste* (p. 317–332).

Grupajul consacrat studiilor și restituirilor documentare este deosebit de consistent, incluzând contribuții semnate de Ion Donat, Șerban Papacostea, *Țimurile dintre Carpați și Siret într-o descriere austriacă de la sfârșitul secolului al XVIII-lea (VII)* (p. 333–408); Mihai Mîrza, *Cheltuielile casei marelui vistiernic Toader Palade, după o samă din anul 1752* (p. 409–427); Ancuța Vlas, Adrian-Bogdan Ceobanu, *Contributions documentaires françaises concernant le mouvement séparatiste de Moldavie (3/15 avril 1866)* (p. 429–441); Ionuț Nistor, *Istorie și propagandă la microfonul Radio România în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Documente (Gh. I. Brătianu, Th. Capidan, Emil Diaconescu, Silviu Dragomir, C. C. Giurescu, Victor Papacostea) (II)* (p. 443–481).

Bogdan-Petru Maleon

„Historia Universitatis Iassiensis”, IV/2013, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 456 p.

Publicația periodică a Muzeului Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași își propune să cuprindă întreaga problematică a studiilor dedicate istoriei Universității, precum și articole consacrate activităților muzeistice de profil. Volumul de față conține materialele prezentate la al patrulea simpozion dedicat spațiului academic, manifestare științifică organizată anual, începând din 2010, cu ocazia Zilelor Muzeului Universității.

Prima parte a volumului este formată, în acord cu sumarul deja consacrat, din studii documentare și reflecții istoriografice privitoare la istoria universității: Bogdan-Petru Maleon, *Histories of the University of Iași: historiographical reflections* (p. 19–29); Adriana Radu, *Considerații privitoare la deschiderea Gimnaziului Vasilian* (p. 29–65); Mihai-Ștefan Ceașu, *Eine Persönlichkeit der Czernowitzer Universität – der Historiker Raimund Friedrich Kaindl* (p. 65–81); Vasilica Mîrza, Alina-Cătălina Ibănescu, *Activitatea profesorilor ieșeni în cadrul Misiunii Universitare din Franța reflectată în ziarul „La Roumanie”* (p. 81–99); Dragoș Sdrobiș, *The students from the Faculties of Medicine and Letters from Cluj University during interwar period: social origin, geographical origin and academic success* (p. 99–117); Ina Chirilă, *Istoria unei afaceri păguboase: Cooperativa Corpului Didactic din Iași* (p. 117–133).

Al doilea grupaj al periodicului este dedicat studiilor de patrimoniu și muzeologie, articolele incluse aici fiind semnate de cercetători aparținând mediului academic ieșean: Andi Mihalache, *Muzeul vârstelor noastre. Despre universul simbolic al obiectelor în literatura autobiografică românească* (p. 135–209); Alexandru Istrate, *Pășind prin istorie. Imagini ale trecutului în pictura românească modernă* (p. 209–223); Liviu Brătescu, *Memorie și politică la 1874: inaugurarea statuii lui Mihai Viteazul* (p. 223–251).

Următoarea rubrică, intitulată *Cărți, biblioteci, lecturi*, cuprinde două studii dedicate recuperării unor izvoare privitoare la viața academică: Iulian Marcel Ciubotaru, *Din corespondența inedită a episcopului Melchisedec Ștefănescu* (p. 253–325) și Ana-Maria Stan, *Chestionare, ghiduri și cărți de instrucțiuni pentru studenții României interbelice. Studiu de caz: Universitatea din Cluj* (p. 325–361).

Ultima secțiune a periodicului aduce în atenție memoria spațiului academic ieșean, omagiindu-se cadrele didactice și personalitățile universitare care au contribuit la dezvoltarea instituției academice: Ion Toderașcu, *Memoria spațiului academic – 2013* (p. 363); Constantin Toma, *Profesor doctor docent Constantin Papp (1896–1972). Ilustru botanist ieșean* (p. 365); Elena Bîcu, *Prof. univ. dr. doc. Magda Petrovanu (1923–2008). Fondatorul școlii ieșene de chimie organică* (p. 371); Ioan Macovei, *Paul Demetrescu (1900–1968). Profesorul și juristul* (p. 377); Elisabeta Jaba, *Profesorul Alexandru Bărbat (1905–1991). Creator al Școlii de Statistică de la Iași* (p. 381);

Mihai Toma, *Ilie Bursuc (1923–2002). Profesorul și omul* (p. 385); Alexandru Ungureanu, *Profesorul Gheorghe I. Năstase (1896–1985). Întemeietorul școlii ieșene de geografie umană* (p. 391); Nicolae Ursulescu, *Academicianul Profesor Mircea Petrescu-Dîmbovița (1915–2013). Întemeietorul școlii moderne de arheologie la Iași* (p. 395); Livia Cotorcea, *Vasile Harea (1895–1987) și liniștea lui grăitoare* (p. 401); V. Oproiu, *Gheorghe Gheorghiev (1907–1999). Profesorul. Savantul. Omul* (p. 409); Mihai Dinu Gheorghiu, *Adrian Neculau (1938–2012). Profesorul. Cercetătorul. „Managerul” academic* (p. 417); Mihai Vizitiu, *Profesorul Vladimir Prelipceanu (1903-1990). Icoană vie de preot model* (p. 421).

Petronela Podovei

„Archiva Moldaviae”, I (2009), 480 p., II (2010), 466 p., III (2011), 478 p., IV (2012), 546 p., Iași.

În 2009 o nouă revistă apărea în spațiul academic, „Archiva Moldaviae”. Proiectul, gândit cu ceva vreme înainte, fusese lăsat în așteptare din varii considerente administrative, precum și din cauza feluritelor condiționări științifice. Pentru unii, titlul a constituit o surpriză, a stârnit emulație dar și unele susceptibilități, credem că inutile. O întrebare răzbătea prin varii canale de comunicare: de unde apetența pentru o identificare regională? Dar era oare „Archiva Moldaviae” cea dintâi propunere tușată la convergența crezurilor istorice, orizonturilor geografice și trăirilor specifice unei regiuni al cărei trecut purta cu sine și bune și rele?

În 1922 apărea primul număr din „Arhivele Olteniei”, iar câțiva ani mai târziu, în 1934, Silviu Dragomir edita „Revue de Transylvanie”, continuată astăzi de „Transylvanian Review”; pentru a vorbi doar de ofertă istoriografică. Și să nu uităm de prestigiul „Însemnărilor ieșene”, publicație revigorată astăzi prin disponibilitățile unor intelectuali de formație diversă: literați, istorici, sociologi, medici. Și totul a fost firesc.

„Archiva Moldaviae” nu a fost gândită pentru a promova exclusiv istoria acestei zone, altădată țară, principat, ci de a propune reconstituiri istoriografice construite în jurul faptelor locale, nu de puține ori ignorate în discursurile și programele cu tentă centralistă. Studii impresionante, materiale documentare și expertize remarcabile au reconstituit, de multă vreme, destinul Moldovei. Și nu au fost puține. Intenția editorilor nu a fost niciodată să le desconsidere. Dar recenta „deschidere” a arhivelor, reconturarea proiecțiilor și analizelor, cuplarea la metodele de analiză occidentală ofereau sugestii altcândva greu de bănuț. Nu doar că existau premise convenabile, ba chiar acestea obligau la un început de drum.

Un alt motiv care a dus la articularea acestui proiect editorial a fost dorința stabilirii conexiunilor necesare între intelectuali din varii orizonturi academice, de a propune și susține cercetări ignorate, chiar neagreate în anumite medii; și nu într-o cheie regională, distorsionantă, ci inserate contextului european. Ideea nu a fost aceea de a forța o reevaluare a Moldovei pe harta interesului național. A țintit spre reanalizarea șanselor istorice, a oportunităților și nedreptăților, pe care, cu același temei, le reclamă transilvănenii, bănățenii sau oltenii. Nu e doar o „autoamăgire” – așa cum le-ar place unora să creadă – a colegilor noștri. În rândurile introductive ale studiilor găzduite de „Archiva Moldaviae”, unii autori au crezut de cuviință să plece de la o constatare similară cu cea enunțată de editori: până în 1989, cercetările propuse de ei erau subiecte tabu, iar în ultimele două decenii metamorfozarea discursurilor istorice nu fost una ușor prognozabilă. Sumarele primelor patru numere demonstrează că ambițiosul pariu a fost câștigat. Fiecare tom, însumând peste patru sute de pagini, probează consecvența editorilor în respectarea angajamentelor, fără a face vreo concesie de la principiile și etica profesiei.

În programul editorial asumat de inițiatori, interstițiul propus este mai mult decât generos, plecând de la întemeierea statului moldovenesc și ajungând în anii postcomunismului. Studiile de istorie sau atingătoare științelor auxiliare, publicarea documentelor inedite, prezentările de fonduri, recuperarea unor materiale păstrate fără speranță în fondurile unor intelectuali trecuți în

neființă, prezentarea unor dezbateri și găzduirea câtorva recenzii și note bibliografice reprezintă, suntem siguri, grupaje binevenite.

Revista își duce destinul mai departe, făcând față probelor de rezistență care i se cer, și nu doar în cadrul științific. Remarcăm voința editorilor de a intra în competițiile terifiante ale finanțărilor. Până în prezent șansa le-a surâs, revista fiind susținută de fundații private și de instituții publice. În condițiile în care tot mai multe publicații, apărute sub patronajul Academiei și al universităților, și-au restrâns dramatic tirajul, o astfel de revistă menține vizibilitatea și onorabilitatea unor studioși pe care îi întâlnim în arhive și biblioteci și prea puțin în poziții de reprezentare. Un proiect ce părea utopic în 2009 a devenit pe parcurs un reper credibil în sfera publică, regăsindu-se, nu cu eforturi tocmai ușoare, în fondurile celor mai importante biblioteci din țară și străinătate.

Într-o încheiere-clîșeu ar trebui să le urăm coordonatorilor succes și șansă în consacrarea „Arhivei”. Noi sperăm că tot acest efort colectiv să întrețină curiozități științifice, să aducă echilibrul în abordările de specialitate, să susțină propuneri epistemologice inedite. Și să stea deoparte de exagerările și interpretările pătimașe, să vorbească despre un trecut ferit de tentația exemplarității ori de capcana nostalgiilor puerile.

Alexandru Istrate

„Archiva Moldaviae”, V (2013), Iași, 606 p.

Publicat în toamna anului 2014, volumul V al revistei de istorie „Archiva Moldaviae” reunește, potrivit profilului asumat, studii de istorie socială și locală, demografie, restituiri documentare, comentarii istoriografice etc. Articolele cuprinse la secțiunea *Studii de istorie* aparțin autorilor: Mihnea Berindei, *La révolte de Ioan Vodă et les relations moldavo-ottomanes, 1538–1574 (III)* (p. 27–51); Silviu Andrieș-Tabac, *Stemele și drapelele satelor Bălceana, Bușeni, Fârlădeni, Mingir și Sărata-Galbenă (raionul Hâncești)* (p. 53–69); Marius Chelcu, *Orășeni stăpâni de pământ în Moldova secolului al XVIII-lea. Cazurile satelor Roșcani și Găureni* (p. 71–85); Constantin Ungureanu, *Populația Bucovinei și Basarabiei sub stăpâniri imperiale (1775/1812–1918)* (p. 87–111); Valentin Tomuleț, *Politica social-fiscală a Imperiului Rus în Basarabia în primele decenii după anexare* (p. 113–149); Ivan Duminița, *Cu privire la formarea coloniei bulgare Taraclia, județul Akkerman* (p. 151–165); Ion Gumenăi, *Evoluția demografică a minorităților profesionale din Basarabia. Statistici din al doilea sfert al secolului XIX* (p. 167–182); Oleg Grom, *Confesiune și etnicitate în Basarabia la începutul secolului al XX-lea* (p. 183–198); Victor Taki, *Romanian Boyar Opposition to the Organic Statutes: Reasons, Manifestations, Outcomes* (p. 199–232); Constantin Iordachi, *De la o „capcană geopolitică” la „vechi pământ românesc”: integrarea Dobrogei în România, 1878–1913* (p. 233–286); Daniel Nazare, *Posteritatea istoricului Ioan Bogdan (1919–1968)* (p. 287–301); Andrei Puiu, *Preoții romano-catolici din Moldova la începutul Războiului Rece. Implicațiile „Luptei pentru Pace” în cadrul Diecezei de Iași* (p. 303–334); Michael Bourdeaux, *The Role of Religion in the Collapse of Communism* (p. 335–342).

În cadrul celui de-al doilea grupaj, *Documente*, sunt cuprinse următoarele studii: Mihai-Cristian Amărieuței, Ludmila Bacumenco-Pîrnău, *Un aspect al modernizării societății românești în Moldova Regulamentului Organic. Documente privitoare la activitatea Comisiei episcopicești în ținutul Bacău* (p. 343–363); Mihai D. Sturdza, *Proclamația din 1848 a românilor de la Paris către reprezentanții poporului francez. În jurul unui document pierdut și regăsit* (p. 365–385); Flavius Solomon, Mihail Stancev, *Intimitate și militantism socialist în prag de război. Scrisorile Alexandrinei Alexandrescu (Codreanu) către Cristian Racovski (martie–august 1916)* (p. 387–422).

Secțiunea *Memorii* este dedicată lui Neculai A. Caba, *De la Prut în Munții Ural. Memoriile unui țaran din nordul Moldovei* (editori Alexandru D. Aioanei, Ciprian Axinte) (p. 423–464).

În cuprinsul rubricii *Dezbateri istoriografice*, regăsim: *Arhivele, cercetarea istorică și memoria locului. Întoarcerea documentelor Moldovei la Iași după 150 de ani* (editor Dorin Dobrințu) (p. 465–518); Ion Eremia, *Diplomație și religie în Europa de Est la mijlocul secolului al XVII-lea*.

Reflecții pe marginea unei cărți apărute la Moscova (p. 519–554); Hans-Christian Maner, *Studii noi asupra istoriei Legiunii Arhanghelul Mihail în mediul german* (p. 555–561).

Nu în ultimul rând, *Addenda et corrigenda*, Iulian Marcel Ciubotaru prezintă materialul *Unde a fost înmormântat întâiul mitropolit al Moldovei?* (p. 563–568).

Părți însemnate din prezentul volum sunt și contribuțiile adunate la *Recenzii și Note bibliografice*, unde se remarcă autori precum Ion Gumenăi, Cătălin Botoșineanu, Iuliana Stavarachi, Iulian Marcel Ciubotaru și Aurelia Vasile.

Vasilica Mirza

„Archiva Moldaviae”, VI (2014), Iași, 628 p.; Supliment I (2014), *Studii de istorie socială. Noi perspective*, coordonatori Constantin Iordachi, Alin Ciupală, Iași, 170 p.

Revista „Archiva Moldaviae” a ajuns în anul 2014 la al VI-lea tom, ceea ce constituie deja expresia constituirii unei tradiții istoriografice. Rubricile publicației vizează o serie de arii esențiale de interes: *studii de istorie, documente, restitutio, dezbateri istoriografice, recenzii, note bibliografice, revista revistelor, viața științifică*.

Studiile de istorie din cadrul volumului au fost reunite în secțiuni intitulate: „Genealogii, biografii, momente din viața unor personalități”: Iulian Marcel Ciubotaru, *Completări la biografia cronicarului Macarie* (p. 27–38); Constantin Ardeleanu, *Un inventator francez în Moldova – François Xavier Progin (1801–1855)* (p. 39–47); Mihai Sorin Rădulescu, *Aperçu sur la généalogie de la famille Malaxa* (p. 49–77); „Heraldică moldovenească”: Silviu Andrieș-Tabac, *Stema și drapelul satului Dănceni, raionul Ialoveni* (p. 79–88); „Orașul Iași în secolul XX”: Alexandru D. Aioanei, *Între ruine, foamete și normalizarea vieții cotidiene. Iașul în anii 1944–1948* (p. 89–118); *Basarabia între România și Uniunea Sovietică*: Sorin Radu, *Activitatea lui Vespasian Erbiceanu în funcția de consilier tehnic pe lângă Directoratul de Justiție al Basarabiei (1918)* (p. 119–137); Svetlana Suveica, *For the „Bessarabian Cause”: The Activity of Odessa Committee for Saving Bessarabia (1918–1920)* (p. 139–169); Aleksandr Stykalin, *Politica Ungariei referitoare la problema Transilvaniei în contextul acțiunii militare sovietice în Basarabia (vara anului 1940)* (p. 171–187); Aurelia Felea, *Învățământul sovietic în memoriile foștilor demnitari din RSSM. Condiții de studii, calitatea educației și relevanța acesteia pentru reușita în carieră* (p. 189–215); „Minorități naționale din și în jurul României”: Sebastian Bunghez, *Problema aromânilor în dezbaterile Parlamentului României la începutul secolului al XX-lea* (p. 217–228); Hannelore Baier, *Germanii din România în atenția lui Stalin. Politica față de minoritatea germană în anii 1944–1948* (p. 229–245); „Rezistență, represiune și propagandă în România comunistă și în lumea postcolonială”: Andrei Miroiu, *Intelligence Organization and Operations in Classical Counterinsurgency. Malaya, Algeria and Romania, 1944–1962* (p. 247–274); Alexandra Toader, *„Atitudini anticomuniste” la nivel local? Cazul unei scrisori adresate Comitetului Central al PMR, în aprilie 1956* (p. 275–304); Cristina Preutu, *Om Nou sau Dușman în propaganda comunistă: studiu de caz Constantin Mitea* (p. 305–314); Mihai Burcea, *Constantin Istrate: biografia atipică a unui torționar în România comunistă* (p. 315–340).

Din partea a doua a publicației, dedicată *Documentelor*, fac parte articolele lui Paul E. Michelson, *Ieremia to Eliade 1899: Notes and Queries* (p. 341–350) și Viorel Achim, *Situația „sectelor religioase” în Provincia Bucovina. Un studiu al Inspectoratului Regional de Poliție Cernăuți din septembrie 1943* (p. 351–427).

Cea de-a treia parte, *Restitutio*, i-a fost dedicată lui Eugen D. Neculau, *Viața socială în satele de pe Jijia de Sus în prima jumătate a veacului al XX-lea* (editor Marcel Lutic) (p. 429–497).

Păstrând aceeași succesiune a rubricilor, la *Dezbateri istoriografice* întâlnim: *Lansarea revistei „Archiva Moldaviae”, vol. II/2010, III/2011, IV/2012 și dezbateri Istoria regională astăzi* (editor Dorin Dobrinu) (p. 499–536); Emmanuel Le Roy Ladurie, *Sur le devenir de l’Etat pré-révolutionnaire* (p. 537–554); Mircea Stănescu, *Plagiatul lui Alin Mureșan* (p. 555–589).

Nu lipsesc nici recenziile, notele bibliografice sau prezentarea revistelor și a evenimentelor științifice de peste an.

Primul supliment al revistei „Archiva Moldaviae” constituie rezultatul conferinței intitulate *Studii de istorie socială în România. Noi Perspective*, organizată la București, în perioada 12–13 iunie 2010, de către Pasts Inc. Center for Historical Studies, Central European University, Budapesta, în colaborare cu Catedra de istorie a românilor din cadrul Facultății de Istorie a Universității din București. Conferința a reunit specialiști în studiile românești, istorici, sociologi și antropologi, care și-au dedicat cercetarea istoriei sociale. Autorii articolelor prezentate în numărul tematic analizează, sub raport istoriografic, câteva subdomenii ale istoriei sociale, precum istoria grupurilor sociale, istoria politicilor sociale, istoria medicinei, istoria mentalităților și culturilor populare, dar și tendințe teoretice și metodologice în domeniul istoriei sociale etc.

Cele șase articole propun perspective interdisciplinare care combină istoria socială cu cea culturală sau instituțională. Primul dintre acestea îi aparține lui Constantin Iordachi, *Reconceptualizarea socialului: spre o nouă istorie socio-culturală în Europa Central-Răsăriteană* (p. 23–55), după care urmează studiul de caz semnat de Teodora Daniela Sechel, privitor la *Practici medicale și instituționale de combatere a epidemiilor în Ungaria, Transilvania și Banat, 1770–1850* (p. 57–76). Apoi, Ștefania Costache propune o discuție despre *Afaceri private, cărmuire imperială și modernizare: un proiect de reformă la frontiera dunăreană ruso-otomană, 1800–1817* (p. 77–96). Ramona Caramelia se ocupă de *Spațiu fizic și spațiu social: arhitectura școlară în România în a doua jumătate a secolului al XIX-lea* (p. 97–114). La rândul său, Silviu Hariton analizează *Asumarea politicilor sociale de către stat în România. Cazul invalizilor, orfanilor și văduvelor de război (IOVR) după Primul Război Mondial* (p. 115–140), iar Corina Doboș – *Medicalizarea domeniului dreptului penal în România interbelică* (p. 141–166).

Vasilica Mîrza